

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

„Натура 2000“ - България пое твърдо пътя на фалшифициране на статистиката към Европейската комисия

Зелени Закони винаги сме се вълнували от проблемите на опазването на българската природа. Натура 2000 би трябвало да допринесе значително за това. С тази статия поставяме началото на серия от статии, посветени на докладването за опазването на Натура 2000 в България.

Изискванията

Научният подход стои в основата на опазването на европейската природа и затова Директивата за местообитанията изисква държавите да провеждат редовни проучвания на състоянието на застрашените видове и местообитания¹. Това би трябвало да бъде един непрекъснат процес, съпроводен със съответните научни оценки и публикации. На всеки 6 години страните членки трябва на базата на тези проучвания да разработят доклад за състоянието и тенденции на опазваните видове и местообитания².

¹ „Чл. 11. Държавите-членки осъществяват наблюдение на нивото на запазване на посочените в член 2 естествени местообитания и видове, при което особено внимание се отделя на приоритетните естествени местообитания и приоритетните видове.“

² „чл. 17. Ал. 1 Държавите-членки изготвят доклад на всеки шест години...“

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

Първото докладване

Първото докладване на България като страна членка на ЕС беше през 2013³. То обхващаше периода 2007 – 2012 и се основаваше, както на проучванията на наскоро работената Червена книга, така и на доста мащабни допълнителни проучвания в продължение на две години с помощта на структурите на БАН. За съжаление резултатите от докладването бяха в последния момент „подобрили“ от МОСВ, с оглед повече видове да се докладват, че са в добро природозащитно състояние. Стигна се до фрапантни примери, когато видове, които не бяха виждани от десетилетия и се подозираше, че може и да са изчезнали, бяха докладвани в добро природозащитно състояние. Естествено няколко неправителствени организации реагираха срещу това. Докладването бе оспорено в хода на представянето му пред ЕК през 2014 год. И се наложи комисията да коригира оспорваните оценки на европейско ниво.

Какво се случи със статистиката за „Натура 2000“ за периода 2013-2019г?

През 2014 се започна отново дискусия как да се проучва и докладва състоянието на видовете и местообитанията в България. В ОПОС 2014-2020 бяха предвидени 18 милиона лева за тези две дейности. Имаше множеството предложения тези проучвания да бъдат пряко възложени на структурите на БАН и да минат през процес на сериозно научно оценяване и публикуване на резултатите.

Но Министерството на околната среда предпочете да ги възложи чрез търг на търговски фирми. Бе стартирана тръжна процедура, която поради множеството обжалвания от страна на няколко търговски фирми, се забави с няколко години⁴. Договорите за проучванията и докладването бяха подписани в началото на 2019 год., а докладването трябваше да е готово в началото на 2019. И тъй като научни изследвания през този период имаше само за няколко вида и местообитания, България на практика „прескочи“ задължението за редовни проучвания на опазваната природа от Директивата.

Това не притесни МОСВ и на 28.08.2019 год. докладването за състоянието на видовете и местообитанията по Директивата за местообитанията бе официално депозирано от МОСВ в ЕК. Въпреки липсата на теренни проучвания, на базата на корекциите на ЕК (2014), проучванията за Червената книга (2005-2012) и проучванията от предишното докладване (2010 -2012), бяха коригирани оценките на природозащитното състояние на множество видове, които бяха променени от благоприятно на незадоволително.

При анализа на направените промени бе докладвано, че влошаването на природозащитния статус се дължи на промяна на оценяването, а не е реално влошаване (тоест предишната положителна оценка е била грешна, а тази е реална). Тези оценки, също на практика бяха завишени в положително насока, защото повечето видове са не в незадоволително, ами в лошо състояние, но все пак беше един значително по- реалистично оценяване.

Три месеца след това, в средата на ноември 2019, след тежки конфликти между фирмите, организиращи докладването и МОСВ, водещо до провал на обществената поръчка за 8 милиона лева за морската Натура 2000⁵, от някои медии бе започната сериозна атака срещу това докладване.

³ <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/art17/envur088a/>

⁴ http://eea.government.bg/bg/obyavi/obshtestveni-porachki-2017/15_OTP

⁵ <https://www.moew.government.bg/bg/profil-na-kupuvacha/367/#rabota-na-komisiyata>

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

МОСВ и фирмата, извършила докладването бяха обвинени, че заради докладването влошено природозащитно състояние на видовете и местообитанията, ЕК ще принуди България значително да увеличи площта на Натура 2000 и да спре тотално развитието на страната!

Докладът от 2019 г. и „редакциите“ му от 2020г.

На 28.11.2019 год. всички работодателски организации депозираха категорично искане⁶ към министър председателя за промяна на природозащитните оценки! И в резултат на този политически натиск на 09.01.2020 МОСВ промени радикално природозащитните оценки!

169 вида бяха обявени отново в благоприятно състояние, като отново има множество фрапантни примери за тотално неадекватни оценки – с благоприятно състояние бяха обявени изключително редки видове като мишевидния сънливец и венерината пантофка, локални ендемити като дългошпорестата теменуга, мандренската и резовските брияни или очевидно намаляващи видове като поточния рак.

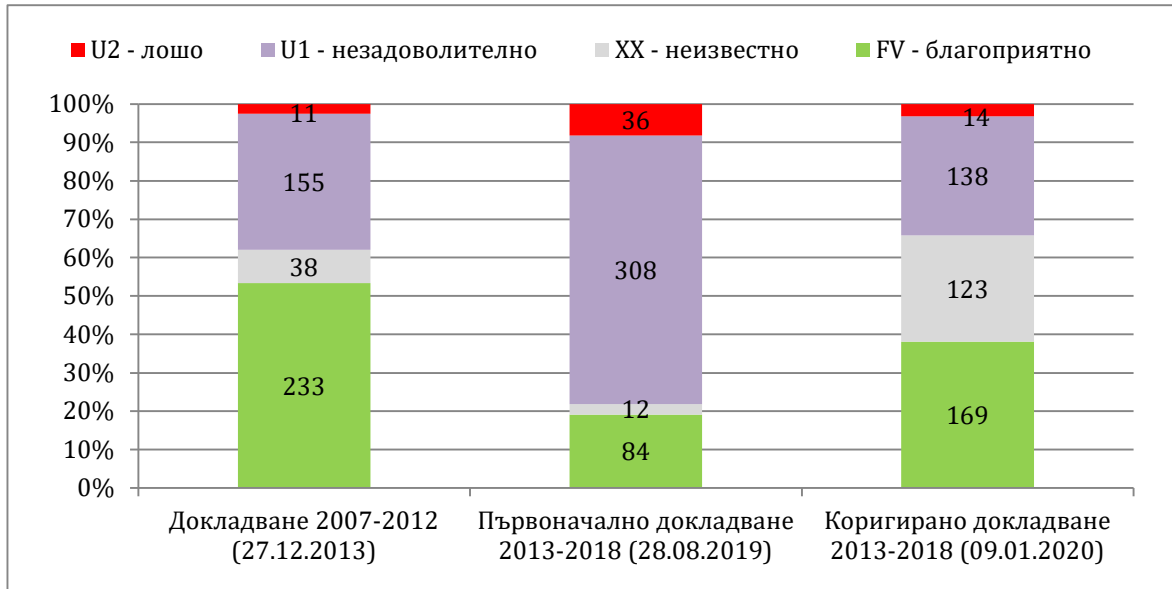
Същевременно рязко се повиши броя на видовете, за които „няма данни“. 123 вида бяха обявени в неизвестно състояние като тук влизат множество риби, чието състояние се следи от неправителствени организации и рибари и за които е ясно, че са на изчезване като всички есетри например!

⁶ <http://bit.ly/pismoAOBR>

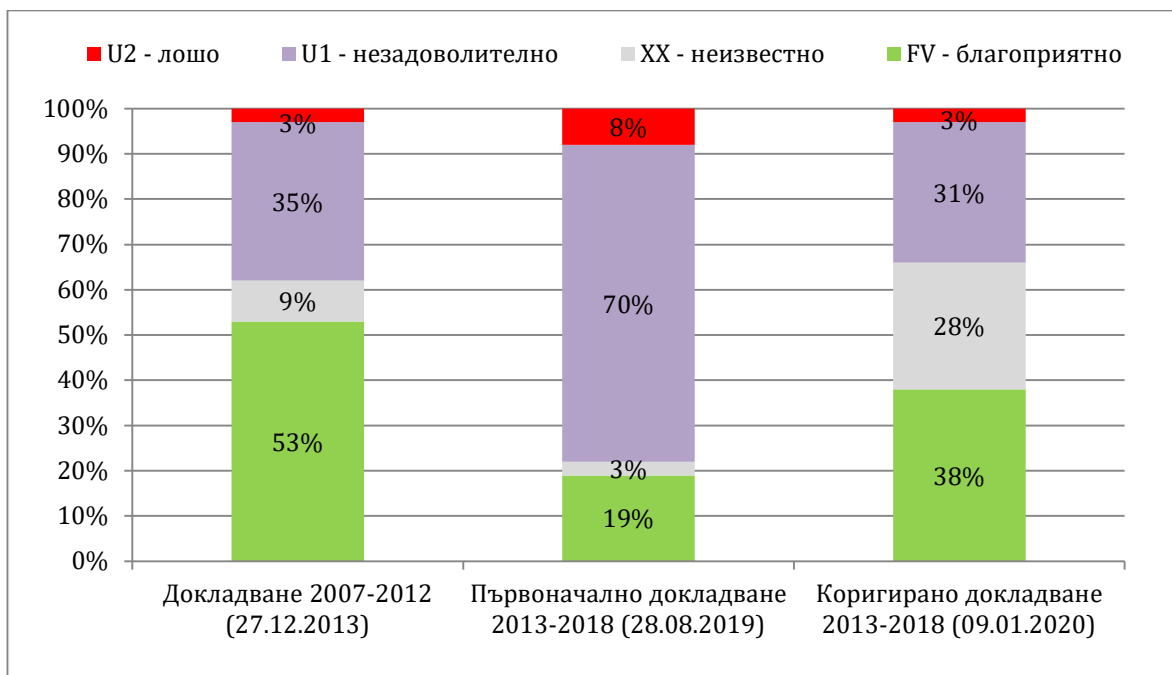
Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

Фиг. 1 Разпределение на броя оценки на видовете в хода на докладването от 2013 и 2019.

Фиг. 2 Разпределение на % оценки на видовете в хода на докладването от 2013 и 2019.

Така набързо:

- Благоприятните оценки се увеличиха два пъти – от 84 на 169;
- Неблагоприятните оценки се намалиха 2,5 пъти – от 308 на 138;
- Лошите оценки се намалиха 2,5 пъти – от 36 на 14;
- Десет пъти се увеличиха оценките с неизвестно състояние – от 12 на 123!
- Без почти никакви теренни проучвания;
- С брутално „подобряване“ на статистиката;

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
проект "Граждани и експерти за прилагане на
зелените закони"
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

В резултат от „редакциите“ - МОСВ докладва, че няма проблеми в българската природа!

Какво следва от всичко това?

Първо, тези природозащитни оценки ще залегнат в Националната природозащитна рамка за дейности, където трябва да се предвидят някакви активни дейности за опазване на видове и местообитания в лошо или неблагоприятно състояние. Така за почти 70% от защитените видове (тези в благоприятно или неизвестно състояние) няма да бъде планирано абсолютно нищо!

Второ, тези природозащитни оценки ще бъдат използвани за нуждите на управлението на Натура 2000 (т.н. Документ за целите на Натура 2000) и заповедите за защитените зони, където отново ще се предвиждат активни мерки само за видовете в лошо и неблагоприятно състояние. Така и там няма да се прави нищо за активното опазване на тези видове.

Междувременно пасивната защита на всички видове и местообитания по линия на оценките за съвместимост си остава. Тя не се влияе от природозащитното състояние и на практика фалшифицирането на статистиката няма да промени нищо в извършването на оценките за съвместимост, каквато заплахата бе прозвучала в някои медии и което бе уплашило четирите работодателски организации.

Тази фалшива статистика би трябвало да бъде платена от ОПОС 2014 – 2020, тоест с пари на европейския данъкоплатец. По всяка вероятност тези разходи няма да бъдат приети от ЕК и в края на краищата ще останат за българския данъкоплатец...

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони", се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

www.activecitizensfund.bg